

Za gospodarje

Maribor, dne 20. junija 1934.

Iz novega zakona o državnem knjigovodstvu.

Finančni minister je predložil narodni skupščini zakonski predlog o državnem računovodstvu. Novi zakon je razdeljen na 6 poglavij in sicer: 1. državni proračun; 2. računovodstvo in blagajniško poslovanje; 3. pogodbe; 4. državna gospodarska podjetja in ustanove; 5. državna imovina in 6. nadzorstvo in kontrola. V celoti obsega 245 členov poleg uvodnih in završnih določb. V novem zakonu so združeni vsi raztreseni predpisi, ki so izšli od časa do časa v raznih pravilnikih, naredbah in odlokih. Novi zakon določa, da izgube s potekom proračunskega leta veljavo vse odredbe in izpremembe zakonov, vsebovane v finančnem zakonu, ne glede na to, ali gre za izpopolnitev ali za izpremembo obstoječih zakonskih predpisov.

Zelo važni v novem zakonu so predpisi glede pogodb za državne dobave. Po dosedanjih predpisih se je morala vsaka dobavna pogodba po izvršeni licitaciji predložiti v odobritev finančnemu ministru, kar je poslovanje zelo zavleklo in otežkočalo. Po novih predpisih naredbodajalec ne more razpisati licitacije in odrediti izvršitve pogodbe, ki bi presegala vrednost 100.000 Din, ako ni že pred razpisom licitacije dobil pristanek finančnega ministra, odnosno ministrskega sveta. Čim dobi po novih predpisih naredbodajalec pristanek finančnega ministra, lahko razpiše licitacijo za vse dobave do zneska 3 milijonov in izvrši ves nadaljni postopek, ne da bi bilo treba še čakati na odobritev finančnega ministristva. Na ta način se bodo lahko državne dobave izvršile hitreje in bodo s tem dobaviteljem že v naprej zagotovljena pravočasna izplačila.

Nadalje vsebuje novi zakon tudi zaščito domače obrti ter industrije. Pri državnih dobavah bodo prejeli obrtniki 25% izplačano že v naprej za nabavo

potrebnih surovin. Omogočena je brez javne licitacije dobava vseh kmetijskih izdelkov, izdelkov domače obrti, dalje konj in plemenske živine ne glede na višino vrednosti. Pri ponudbah do 10.000 Din odpade tudi jamstvo.

Novi zakon o državnem računovodstvu se nanaša konečno na upravo državnih podjetij. Uprave državnih podjetij bodo mogle po lastni oceni sklepati dobave do 500.000 Din, s pristankom ministra, pod kojega področje spadajo, pa do zneska 2 milijonov Din. V neomejeni višini bodo lahko prodajale svoje izdelke po odobrenih cenah.

S hmeljskega trga.

Po »Slov. hmeljarju«.

Savinjska dolina: Pri toplem vremenu in izdatni vlagi je rastlina v boljših legah dosegla do vrha opor in čez ter odganja številne stranske poganjke. Rastlina vedno bolj odganja v cvet in bo z obiranjem treba pričeti predvidoma mnogo prej kakor navadno. Bolezni in škodljivcev ni opaziti, pač pa je toča ponekod povzročila mnogo škode. Računa se, da bo letošnji pridelek bolj pičel. — V kupčiji je še vedno precej zanimanja in se za lanski pridelek ponuja po 50 Din in več za kg, pa tudi za letošnjega v predprodaji se že nudi po 35—40 Din za kg.

Vojvodina: Rastlina je zdrava, vendar zaostala v razvoju, ma le redke stranske panoge in splošno odganja v cvet. Konec maja je izdatno deževje znatno osvežilo nasade. — Kupčija je mirna in se za lanski pridelek nudi po 45 Din za 1 kg.

Češkoslovaška: Stanje nasadov je slej kopej zelo neenakomerno. V nekaterih zgodaj obrezanih je rastlina dosegla že do $\frac{1}{2}$ opor, v drugih pa se je komaj moglo prvič osipati in v nekaterih najbolj zaostalih se je rastlina šele pričela dobro navijati na opore. Splošno je vreme

zelo neugodno in nasadi trpijo mnogo radi suše in hladnih noči; napredujejo le počasi in rastlina je počela ponekod predčasno cveteti, še preden je odgnala stranske poganjke. Zadnje dni je bilo sicer mimogrede nekaj dežja, vendar pa mnogo premalo za globoko izsušeno zemljo. Hmeljarji s skrbjo gledajo v bodočnost in izgledi na pridelek so vedno slabši. Rastlina pa je sicer zdrava, o peronospori ni sledu in tudi nevarnost bolhačev, uši in rdečega pajka je prav neznatna. — Na tržišču je postalo zopet živahneje in so se cene za lanski žateški hmelj učvrstile na 54—59 Din za kg. Kupuje se predvsem za izvoz, pa tudi za domačo porabo. V Zlatcu je bilo znanih kovanih dosedaj 30.053 hal letnika 1933 v skupni teži 38.743 stotov, to je nad 90% celokupnega pridelka. V okolici Zlatca je neprodanega le še 1200 stotov letnika 1933 in 1000 stotov (poleg sindikatnega) starejših letnikov, katerih pa mnogo ni več sposobnih za prodajo. Z ozirom na pičle zaloge in slabe izgleda na letošnji pridelek hmeljarji le neradi prodajajo in zahtevajo višje cene. Hmelj iz Usteka in Roudnic notira sedaj 51—54 Din za kg.

Nemčija. Stanje nasadov je v raznih okoliših različno, vendar splošno ne zadovoljava. Rastlina silno trpi radi suše in mraza; izvzemši nekaj nepomembnih neviht izdatnejše vlage že davno ni bilo, močni in hladni vetrovi pa znižajo temperaturo ponoči do le par stopinj nad ničlo. Posledice neugodnega vremena se že kažejo in rastlina le slabo napreduje, začenja staret in veneti ter predčasno odganja v cvet, še predno je odgnala stranske panoge. Trpijo zlasti mlajši nasadi mnogo, dočim se starejši še bolje drže. Le v redkih najboljših nasadih je dosegla rastlina že do $\frac{3}{4}$ opor, večinoma pa komaj 2—3 m visoko in v mnogih niti to ne. V ostalem pa je rastlina razmeroma zdrava; peronospora se pojavlja le v malem obsegu ter jo hmeljarji prav lahko in uspešno zatirajo, pa tudi bolhači, uši, rdeči pajek in druga golazen zaenkrat ne povzročajo resnejše nevarnosti. Ako ne bo v kratkem izdatno namočilo in postalo topleje, bode letošnji pridelek kaj pičel. — Na trgu je postalo pretekli teden zopet mirneje, ker so pivovarne večinoma že izpopol-

nile svoje zaloge. Zato je bilo prometa manj in se je tržil predvsem Hallertau za izvoz in domačo porabo. Cene so ostale nespremenjene in čvrste, zaključna tendenca pa je bolj mirna.

Francija. Pri razmeroma ugodnem vremenu hmeljska rastlina dobro napreduje v razvoju in je stanje nasadov v splošnem zadovoljivo, vendar začenja že primanjkovati vlage. — V kupčiji je postalo zanimanje zopet živahnejše in so se cene učvrstile ter tudi nekoliko dvignile. Tudi za predprodajo letošnjega pridelka je že nekaj zanimanja in je bila tudi že prodana večja partija alžaskega hmelja za ameriški račun.

Poljska. Stanje hmeljskih nasadov je zaenkrat še prav dobro, boljše kot lani v tem času. V nekaterih nasadih je dosegla rastlina že do 3 m visoko in čez, v nekaterih pozno obrezanih pa seveda tudi manj. V splošnem je rastlina zdrava in od bolezni in škodljivcev mnoge ne trpi, pač pa je vreme zadnjih par tednov hladno in suho, kar bo rastlino kmalu začelo ovirati v normalnem razvoju. — V kupčiji je razmeroma mirno, vendar še vedno nekaj zanimanja in se za lanski pridelek plačuje 35 do 43 Din za kg. Tudi za letošnji pridelek v predprodaji je že nekaj povpraševanja.

Belgija. Stanje nasadov je v Alostu zelo neenakomerno, v Poperinghe pa je nekoliko boljše. Nevarnost peronospore je ponehala in tudi uši se pojavljajo le semtertja. Vlaga bi imela rastlina še dovolj, pač pa jo precej hladne noči močno ovirajo v razvoju. — Tržišče sicer semtertja nekoliko oživi, v splošnem pa je prejkoslej večinoma mirno. Lanski pridelek notira 35—36 Din, letošnji v predprodaji za oktober-november pa 29 Din za kg.

Anglija. Stanje nasadov je zelo neenakomerno, vendar v splošnem še precej zadovoljava. Škodljivci se pojavljajo le semtertja v manjšem obsegu in tudi večje nevarnosti peronospore zaenkrat še ni. — Na tržišču je položaj nespremenjen miren. Prav tako so tudi cene, ki so itak le nominalne, ostale nespremenjene.

Amerika. Stanje hmeljskih nasadov se je precej poslabšalo in obeta znatno slabše kakor lani ob tem času. V Oregonu, Washingtonu, Kaliforniji in zlasti v

Sonomi se močno širi presen in rastlina vedno bolj zaostaja v razvoju. Vkljub temu, da se je površina nasadov povečala za več tisoč hektarjev, se računa, da bo letošnji pridelek glede množine znatno zaostal za lanskim. — Na tržišču je postalo povpraševanje koncem maja živahnejše ter so se cene učvrstile in dvignile. Tako notira lanski pridelek 25—33 Din, predlanski 19—24 Din, letnik 1931 pa 15—19 Din in starejši letniki 8—10 Din, žlahtni hmelj iz Evrope že zacarinjen pa lanski 79—97 Din in predlanski 35—61 Din za kg. Pri živahnem zanimanju je tudi precej prometa, vendar postajajo hmeljarji z ozirom na slabe izgleda za letošnji pridelek vedno bolj rezervirani.

Najvišje cene, plačane zadnji čas za najboljši hmelj raznih provenienc, so bile naslednje: Nemčije Tettmang 75 D za kg, Anglija Golding 73 Din, Francija alzaški 60 Din, Češkoslovaška Žatec 59 Din, Jugoslavija savinjski 50 Din, Poljska wolinski 42 Din, Belgija Poperinghe 40 Din, Amerika kalifornijski 36 D za 1 kg.

Razna obvestila.

Kongres sadnih trgovcev in izvoznicarjev v Mariboru. Dne 13. junija popoldne es je vršilo v Mariboru zborovanje članstva Združenja sadnih trgovcev in izvoznicarjev iz naše banovine. Razpravljali so o letošnji sadni letini, o izgledih za izvoz, o kreditih Nar. banke za izvozni čas ali sezono in o kongresu sadnih izvoznicarjev za celo državo. Na zboru so dognali, da bo letos komaj 30 do 40 odstotkov toliko sadja kakor leta 1932. Celotno produkcijo cenijo na 1200 vagonov in odpade na izvoz 800 vagonov, preostalo bomo porabili doma. Naša najpomembnejša odjemalka bo letos Nemčija, za njo Francija, Švica, Češkoslovaška, Poljska in Italija, za slučaj, da se bo polastila sadnega izvoza v Palestino. Pri uvozu sadja v Nemčijo bo treba priložiti posebno spričevalo in bo vsak vagon še pregledan na uvozni nemški postaji. Sadni trgovci v Sloveniji bodo letos prvič deležni 6mesečnih izvoznih kreditov Narodne banke. Letos se bo vršil v Mariboru dne 14., 15. in 16. julija kongres sadnih trgovcev in izvoz-

nicarjev iz cele Jugoslavije. Kongresa se bodo udeleževali predstavniki ministrstev, vseh krajevnih oblasti, zastopniki inozemskih uvoznih združenj ter inozemski uvozniki. Program kongresa bo v glavnem naslednji: dne 14. julija sprejem in predposvetovanja, v nedeljo dne 15. julija kongres v Unionski dvorani in v ponedeljek razni izleti.

Pri nas neprestano deževje, po drugih agrarnih državah opasna suša. Pri nas v Sloveniji moti dnevno deževje vsa dela na travnikih, poljih ter v vinogradih. Po drugih agrarnih državah, kakor v Romuniji, na Čehoslovaškem in po Severni Ameriki imajo sušo, ki obeta poraz letošnji žetvi. Najslabša letina se obeta Romuniji, kjer bo znašal letošnji pridelek komaj eno tretjino lanskega. Češkoslovaško kmetijsko ministrstvo je izdalo poročilo o stanju posevkov in nasadov na dan 1. junija. To poročilo pravi, da je trajna suša v zvezi s hladnim vremenom v drugi polovici maja zelo ovirala razvoj kultur in vzbuja sedanje stanje v številnih pokrajinah bojazen za letino. Slabo stoji ozimno žito, ki ni dobro prezimilo in bo slab pridelek tako v žitu kakor slami. Jari posevki, ki so še lepo vzkalili, se zaradi pomanjkanja vlažnosti niso mogli prav razviti. V nekaterih krajih, zlasti na lahkkih tleh, se posevki že sušijo od suše. Bojazen pa vzbuja tudi grozeče pomanjkanje krme, kar se kaže v znatnem dviganju cene ovsu, ki notira na praški borzi že 15 Kč višje nego rž in za 20 Kč višje nego ječmen. Nočna slana je v maju v ravnini napravila škodo, zlasti krompirju, deloma pa tudi rži in fižolu. Zaradi suše so zaostali v razvoju tudi hmeljski nasadi. Prav tako neugodno je bilo vreme za sadno drevje, ki je v početku kazalo dobro. Slana med 15. in 25. majem je tudi tu napravila v nekaterih okrajih škodo, tako da so izgledi za sadno letino bistveno poslabšani. Zelo neugodna so tudi poročila o stanju letošnje letine iz Severne Amerike, kjer traja suša dalje in so žetveni izgledi prav slabi.

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto celoletne šole dne 15. septembra t. l. Sprejme se 34 učencev. Vsi učenci štajnujejo v zavou (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se pridni, dovolj

nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo ostali po dokončanem šolanju na kmetiji. Lastnoročno pisane prošnje, kolkovane s 5 Din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu najpozneje do dne 1. avgusta 1934. Prošnji je priložiti sledeče: krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o navedenosti pri onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; izjavo staršev odnosno varuha (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja; obvezna izjava staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev. Navesti je tudi točen naslov in zadnjo pošto. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratak sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po zdravniku zavoda. Oskrbnina na zavodu znaša do preklica od 25 do 300 Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in o višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Obenem pa naj zaprosijo za podporo še sreski kmetijski odbor. Izkazilo o višini prispevka sreskega kmetijskega odbora je priložiti prošnji.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 16. junija 1934 so pripeljali 31 komadov zaklanil svinj. Svinjsko meso je bilo po 11—12, slanina 11—12. Kmetje so pripeljali 8 voz sena po 25—30, 4 voze slame po 18—20, 6 krompirja 0.75—1 (novi 2—3 Din 1 kg), 13 vreč čebule po 4, česen 6—8, zelje glava 2—3, kisló zelje 3, kumarce komad 2—3, zelena paprika 0.75—1, karfijska 2—4, ohrovt 2—3, hren 6—7, buče 2—3, paradižniki 12, endivija 1—2, fižol v stročju 4—6, grah v stročju 1, luščeni grah 6—

6.50, hruške 6—8, suhe slive 8—12, črešnje 0.75—1.50, črnice 1—1.25, maline 5—6, grozdice 2—3, celi orehi 10, luščeni orehi 34 Din Na trgu je bilo 16 vreč pšenice po 1.50, 6 rži 1.25, 18 ječmena 1, 18 koruze 1.25, 16 ovsa 0.75, 8 prosa 1.50, 9 ajde 1, 12 fižola 1.75—2.50. Smetana 10—12, mleko 1.50—1.75, surovo maslo 20—24, čajno maslo 28—32, domači šir 5—6, kuhano maslo 28—28, jajca 0.50. Prinesli so 162 komadov kur po 20—30, 1142 komadov piščancev 18—50, 1 gos 30, 103 race 15—20, 19 domačih zajcev po 4—25, 5 kozličkov po 45 do 65 dinarjev.

Mariborski svinjski sejem 15. VI. 1934.

Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 255 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 80—100 Din, 7—9 tednov stari 120—130 Din, 3—4 mesece stari 140—180 Din, 5—7 mesecev stari 220—260 Din, 8—10 mesecev stari 300—480 Din, 1 leto stari 500—620 Din, 1 kg žive teže 5—6 Din, 1 kg mrtve teže 8.50—10 Din. Prodanih je bilo 122 komadov.

Mariborski živinski sejem 12. VI. 1934.

Pripranih je bilo 35 konjev, 17 bikov, 124 volov, 377 krav in 29 telet, skupaj 582 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na tem sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 3 do 4 Din, poldebeli voli 2 do 3 Din, plemenski voli 2 do 3 Din, biki za klanje 3 do 3.50 Din, klavne krave debele 2.50 do 3.50 Din, plemenske krave 2 do 2.50, krave za klobasarje 1.75 do 2 Din, molzne krave 2.25 do 3 Din, breje krave 2.50 do 3.25 Din, mlada živina 3 do 4 D, teleta 4.50 do 5 Din. Prodanih je bilo 364 komadov, v Avstrijo 1 komad, v Italijo 2 komada.

Mesne cene v Mariboru: Volovsko meso I. vrste 1 kg 8 do 10 Din. II. vrste 7 do 8 Din, meso od bikov, krav, telic 4 do 6 Din, telečje meso I. vrste 8 do 12 Din, II. vrste 6 do 10 Din, svinjsko meso sveže 10 do 14 Din.

Zahtevajte povsod

»Slovenskega gospodarja«